

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Sziklay János dr.

Cím: A magyar főváros a nagyvilágban

Forrás: Független Budapest

Bp.
(Hely)

1920 X 22
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1920"

Személy

A magyar főváros a nagyvilágban.

I.

A külföld tájékozatlansága a magyar közműveltségről. — A régi és új ellenséges manőverek. — A külügyi kormány feladata. — Mit tegyünk majdan az idegentorgalom érdekében?

Budapest idegenforgalma, egyes alkalmakat leszámítva, szűk körzetre szorítkozott. A vidéken felül csak Ausztria szerepelt nagyobb látogatószámmal; de az osztrák vendégek is vagy hivatalos egyének voltak, akik itt alig érintkeztek a közélettel, vagy kereskedők, akik megkötve üzleteiket, fölösleges idejüket mulatozásra használták föl; mert elismerték, hogy ezt Budapestnek lehet a legjobban és legolcsóbban cselekedni. Ez a hírünk még csak ártott a messzebb külföldön, ahová Bécs révén elszivárgott. Egy félvad, exotikus népnek hittek minket, akik dorbézolni tudnak ugyan, de kultúra tekintetében, ha csak azzal idegenek nem ajándékozzák meg őket, ugyancsak alacsony fokú állanak, hogy nem is érdemes velük törődni.

Magam is hajlandó lettem volna az idegen országokból visszatértek ilyen megfigyelését hallva, túlzásnak, saját magunk iránti rosszmadár gáncsoskodásnak, vagy idegenimádó hóbortosságnak szavának tartani, ha sajnos, magam is nem egyszer győződtem meg külföldön az ilyen az elengedhetetlen követelmény. Az osztrák in- megítélés gyakoriságáról, sőt általánosságáról. trikákat most már könnyebben paralizálhatjuk Pedig szinte képtelenségnek tartaná az ember, ugyan; de még ennek elhárítása után is óriási látván azt, hogy idegen munkák, egyes Lexikon-feladat vár ránk, hogy Magyarországot és kultúrájának értékét bekapcsolhassuk a világ köz- rólunk. Némelyeket az is tévedésbe ejthetett tudatába, amelyből az általánosságban, sajnos, hogy több írónk művei megjelentek különböző ma hiányzik.

fordításokban. Igen ám, de nem szabad feled- Sokat tettünk annak érdekében, hogy Magyar- nünk, hogy a tudományos kézikönyveket rend- országot megismertessük a nagyvilággal. De szeresen nem forgatják az emberek; az idegennem tettünk eleget és nem teszünk mindent jól. nyelven megjelent munkák általában nem nagy- A sanyarú jelenből és a multnak mulasztásaiból kell most okulnunk.

arányban terjedtek el, kivéve tán, amelyek a Reclam-kiadásban kerültek a piacra; ámbár itt is jó lenne tudni, mennyit vettek belőlük — magyarországi németek? A tudományos munkák gyakran szereztek ugyan elismerést, de csak kis körök részéről. Ezek a munkák ott vannak a könyvtárakban, nagy öröme a magyar írónak, ha ott rábukkan. Hálátlanság lenne el nem ismerni egyes kiváló emberek elismerő nyilatkozatát, s akadtak, akik behatóan és rokonszenvvel foglalkoztak is Magyarországgal. De ezek rendszeresen olyan tudományos férfiak voltak, akik nem igen keveredtek a nagyközönség közé, semmiesetre sem azzal a céllal, hogy azt Magyarország kulturájáról felvilágosítsák. Bizonyára társadalmi érintkezésük alkalmával nem is került szóba Magyarország. Arról külföldön nem szoktak sokat beszélni, legföllebb ha szidni kellett. Erről gondoskodtak bőven ellenségeink. Azok főképen, akik már régóta éheztek földünkre. De velük együtt osztrákok is. Irott és mondott szóval egyaránt.

Hogy ennek a néha tudatos, legtöbbször azonban öntudatlan, de meggyökerezett tájékozatlanságnak és félreismerésnek minő súlyos gazdasági és politikai következményei voltak: azt ma keservesen érezzük saját bőrünkön.

Hogy a jövőben, ha talpra állhatunk, amint fanatikusan hisszük és kell hinnünk, a magunk javára kell fordítanunk a külföld közvéleményét minden lehető tisztességes módon és eszközzel, az elengedhetetlen követelmény. Az osztrák in- trikákat most már könnyebben paralizálhatjuk. Sőt általánosságáról. trikákat most már könnyebben paralizálhatjuk. Sőt általánosságáról. trikákat most már könnyebben paralizálhatjuk.

Az ezredéves ünnepek nagy mozgalmából bátran merítettük azt a reményt, hogy nagyobb mértékben magunk felé fordíthatjuk a nagy külföldi közvéleményt. Az ezredéves ünnep fényes emlék, úgyszólván ragyogó tűzijáték maradt; de a világ véleménye (mindig számon kívül hagyva az egyes kimagasló jelenségeket) nem változott rólunk.

Már az ünneplés alatt meggyőződhattünk egyes vendégeink nyilatkozataiból, hogy milyen konok félreismeréssel és mennyi csendeskedéssel kell megküzdenuk. De volt más elég alkalom is, hogy jobb hírünket vigyék és a külföld komolyabb ismeretvágyát fölkeltsék. Ilyenek voltak a különböző tudományos kongresszusok. Csakhogy ezek is legföllebb egyes körök elnézőbb ítéletét és vállveregető, konvencionális elismerését szereztek meg; nagyjában tovább is terra incognita maradtunk, s Budapest sokak szemében továbbra is osztrák városként szerepelt; hasztalan állt néha, de nem mindig az angol tudósítások élén az Austria-Hungary, a francia lapokban az Autriche-Hongrie, de ezt is akárhányszor elhagyták a lapok. Ellenben jelentek meg sorra olyan ismertető könyvek, amelyek vagy alig vettek tudomást rólunk, mint éppen egy meglevő, de értéktelen függelékről, vagy egyenes rosszakarattal tárgyaltak le bennünket, hogy valahogy kedvet ne kapjon Nagy-Európa közönsége velünk másképen foglalkozni, mint egy exotikus néptörzsszel, ahogy még ma is akad, aki ilyet ír rólunk.

Dr. Sziklay János.